ILIAS Öğrenme Yönetim Sistemi

Özlem Ozan[1]

[1] Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Eskişehir
ozlemozan@gmail.com

Özet: Uzaktan eğitimin giderek yükselen bir değer haline gelmesiyle öğretim faaliyetlerinin yürütüleceği ortamlar da önem kazanmakta ve tartışılmaktadır. Bu çalışmada açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemlerinden ILIAS değerlendirecek ve ulusal alan yazına katkı sağlanmaya çalışılacaktır. Çalışmada literatür taraması yönteminden ve yazarın ILIAS deneyimlerinden faydalanılmıştır. Yazar 2010-2011 öğretim yılı güz döneminde dersini web destekli olarak ILIAS aracılığıyla yürütmüştür ve elde ettiği kişisel deneyim doğrultusunda ILIAS öğrenme yönetim sistemini değerlendirmiştir.

Anahtar Sözcükler: ILIAS**,** Öğrenme Yönetim Sistemi, Değerlendirme, Açık Kaynak Kod

ILIAS Learning Management System

Abstract: E-learning activities have become more common as a part of both face-to-face and distance education. As a result of this, usage and importance of learning management systems increase day by day. In this study, open source learning management system ILIAS is evaluated based on literature review and authors experiences during 2010-2011 academic years. At first information about ILIAS is given. After that, tools of system are evaluated.

Keywords: ILIAS, Learning Management System, Evaluation, Open Source

1. Öğrenme Yönetim Sistemleri

Öğrenme yönetim sistemi adından da anlaşılacağı üzere bir yönetim aracıdır ve eğitim içeriklerinin yönetimine, öğrenenler ve öğretenlerin izlenmesine, öğrenme öğretme süreçlerinin bireyselleştirilebilmesine olanak sağlayan bütünleşik bir sistemdir [1]. Öğrenme yönetim sistemlerinin amacı, e-Öğrenme faaliyetlerini kolaylaştırmak ve daha sistematik, planlı bir şekilde gerçekleştirmektir. Öğrenme materyali sunma, sunulan öğrenme materyalini paylaşma ve tartışma, dersleri yönetme, ödev alma, sınavlara girme, bu ödev ve sınavlara ilişkin geribildirim sağlama, öğrenme materyallerini düzenleme, öğrenci, öğretmen ve sistem kayıtlarını tutma, raporlar alma gibi işlevleri sağlamaktadırlar [2].

Öğretim yönetim sistemlerini başta eğitim-öğretim kurumları olmak üzere özel amaçlı olarak insan kaynaklarının gelişimi için işletmeler ve genel amaçları için değişik birçok kurum kullanmaktadır [3].

3. ILIAS Öğrenme Yönetim Sistemi

Açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemlerinden bir tanesidir. Alman menşelidir. Platform bağımsız olarak web temelli çalışan uygulama yazılım mimarisi itibariyle PHP ve veritabanı olarak MySQL üzerinde çalışmaktadır. SCORM uyumlu ve modüler bir yapıya sahiptir [4]. Farklı dil destekleri mevcuttur. Çevrimiçi sertifika oluşturabilme imkânı sağlamaktadır.

4. ILIAS Öğrenme Yönetim Sisteminin Sahip Olduğu Araçlar ve Özellikleri

İletişim ve Etkileşim Araçları

Forum

- Standart bir forum uygulaması mevcuttur; öğrenciler sadece mesaj gönderip alabilirler.
- Forum içerisinde beğenilen girdiler sosyal etiketleme araçları ile etiketlenebilir.

Dosya Aktarım İşlemleri

- Öğrenciler, ekli dosya olarak ödev gönderebilir.
- Öğrenciler, son teslim gün ve saatine kadar ödevini düzeltme hakkına sahiptir.
- Öğretmenler, ödevler hakkında yorumda bulunabilir, ödevlere not verebilir.
- Derse özgü, gruba özgü veya kişisel dosyalar için ayrı ayrı klasörler açılabilir ve isteğe bağlı olarak paylaşılabilir.

Kullanıcılar arası site içi mesajlaşma

- Eğitmen, öğrenciye mesaj gönderebilir,
- Eğitmen, gruba mesaj gönderebilir,
- Öğrenci, öğrenciye mesaj gönderebilir,
- Öğrenci, gruba mesaj gönderebilir.

Çevrimiçi Not tutma / alma

- Öğrenciler, ders içeriğindeki herhangi bir sayfaya kendi kişisel notlarını ekleyebilirler. Ekledikleri notları ders içeriği gibi kullanabilir, çıktısını alabilirler.
- Öğrenciler, ders içeriğindeki herhangi bir sayfaya herkesin görebileceği notlar ekleyebilirler.
- Öğrenciler, "notlarım" şeklinde özel bir alan veya klasör açarak kişisel dokümanlarını veya notlarını buraya atabilirler.
- Daha sonra bu notları düzenleyebilirler

Duyurular

- Derslere duyuru gönderilebilmektedir.
- Genel sistem duyuruları seçeneği mevcuttur.

Verimlilik Araçları

Yer imleri

- Öğrenciler dersin içindeki herhangi bir öğrenme materyalini yer imi ile işaretleyebilirler.
- Sistem sosyal etiketleme araçlarını desteklemektedir

Takvim / Süreç izleme

- Öğretmenler ve öğrenciler ders takvimine etkinlik girebilir ve yayınlayabilirler.
- Öğrencilerin kayıtlı oldukları dersleri ve yeni mesajlarını listeleyen, sistemdeki genel etkinliklerle derslere özgü etkinlikleri gösteren takvimin bulunduğu kişisel bir ana sayfası vardır
- Öğrenciler tamamladıkları ödevlerine ait notlarını görebilirler

Kurs içinde arama

- Öğrenciler, bütün ders içeriğinde arama yapabilirler.
- Öğrenciler, forumdaki tartışmalarda arama yapabilirler.
- Öğrenme Kaynaklarında arama yapabilirler.
- Sözlüklerde arama yapabilirler.
- Wiki'de arama yapabilirler.
- Mediacast'lerde arama yapabilirler.
- Dosyalarda arama yapabilirler.
- Alıştırmalarda arama yapabilirler.
- Testler ve anketlerde arama yapabilirler.
- Ortam Havuzlarında arama yapabilirler.
- Arama sonuçlarında aranan kelimeler vurgulu gösterilir.

Çevrimdışı çalışma / Eşleme

- Ders içerikleri yazdırılabilir.
- Öğretmenler ve öğrenciler ödevleri kişisel bilgisayarlarına indirebilirler.

Yönlendirme / Yardım

- Sistem, sistemin nasıl kullanılacağına dair çevrimiçi dersler içermemektedir.
- Öğrenciler yardım materyali oluşturabilirler
- Öğretmenler yardım materyali oluşturabilirler
- Yardım kaynakları içinde arama yapılabilir.

İşbirliği araçları

Grup çalışması

- Sistem, kendisi otomatik olarak gruplar oluşturabilir.
- Öğretmen, öğrenci grupları oluşturabilir.
- Öğrenciler kendileri grup oluşturabilir
- Her bir gruba özgü, sınav, test, grup ödevi veya etkinliği verilebilir.
- Gruplar, çalışmalarını paylaşabilir.
- Her grup, kendine ait forum oluşturabilir, bu forumu düzenleyebilir.
- Her grup kendine ait dosya paylaşım alanı, bu alanı düzenleyebilir.
- Her grup, kendine ait bağlantı (link) veritabanı oluşturabilir.

Öğrenci ürün dosyaları (Portfolio)

- Ürün dosyası eklentisini kurmak gerekmektedir.
- Öğrenciler, her dersin içinde kişisel sayfalar oluşturarak çalışmalarını burada yayınlayabilmektedir.
- Öğrenciler, her dersin ana sayfasını sürükle-bırakla kişiselleştirebilmektedirler.

Sosyal Ağ Uygulamaları

- Sistem içeresinde wiki oluşturulabilir.
- Sistem içerisinden, içerikler sosyal etiketleme araçlarında etiketlenebilir.

Yönetim araçları

Yetkilendirme

- Sistem yetki düzeylerine göre roller tanımlanmasına ve rollerin düzenlenmesine izin vermektedir.
- Yönetici, sınırsız sayıda kullanıcı tipi belirleyebilir.
- Öğrenci ve öğretmenler farklı derslerde farklı rollere atanabilir.
- Öğretmen, ders yönetim yetkilerinden bir kısmını vererek ve görev atayarak bazı öğrencileri derse asistanlık yapması için yetkilendirebilir.
- Dersler sadece kayıtlı öğrencilere açılabildiği gibi herkese de açılabilir.

Kayıt

- Öğretmenler, öğrencilerin derse kayıt olmasına izin verir ya da kendi kayıt yapar.
- Yönetici, öğrencileri topluca bir derse kaydedebilir.

Ders dağıtım araçları

Sınav Soruları

- Çoktan seçmeli – tek cevaplı soru oluşturulabilmektedir.
- Çoktan seçmeli – çok cevaplı soru oluşturulabilmektedir
- Eşleştirme sorusu oluşturulabilmektedir
- Boşluk doldurma sorusu oluşturulabilmektedir
- Açık uçlu soru oluşturulabilmektedir
- Makale / Kompozisyon sorusu oluşturulabilmektedir
- Sorular görsel ve ses içerecek şekilde düzenlenebilmektedir
- Anket uygulaması mevcuttur

Sınav Yönetimi

- Sistem, soruların ve sorulara ait seçeneklerin kendi içinde rast gele atayabilir.
- Öğretmenler, öğrenciler için özdeğerlendirme oluşturabilirler
- Sınavlara süre ve tekrar sınırlaması konabilir.
- Öğrencilere geçmiş sınavları tekrarlama olanağı sunabilir.
- Öğretmenler, sonuçların gösterilip gösterilmemesine, sonucun her bir sorudan sonra veya sınavın sonunda gösterilmesine karar verebilir.
- Her bir soru için ayrı ayır geri dönüt hazırlanabilir.

Sınav Hazırlama Kolaylığı

- Öğretmenler, bireysel soru bankası oluşturabilir.
- Öğretmenler, sisteme ait soru bankası oluşturabilir
- Sorular soru bankasından alınabilir.
- Tek tek girilmesine gerek kalmaksızın sorular başka bir dosyadan veya soru bankasından havuza transfer edilebilir.
- Sistem, test analiz verilerini sağlar.

Çevrimiçi Notlandırma Araçları

Ders Yönetimi

- Öğretmen, ödevleri, etkinlikleri ve duyuruları belirli tarih aralığında geçerli / yayında olmak üzere yayınlayabilir.
- Öğretmen, ödevleri veya kaynakları gruplara göre özelleştirebilir.
- Ders materyalleri bir veya birkaç şarta (sınav notu, tarih…) bağlı olarak yayımlanabilir.

Öğrenci İzleme

- Her bir öğrencinin her bir ders içeriğinde ne kadar süre kaldığı ne sıklıkla ziyaret ettiği izlenebilir.
- Her bir grubun her bir ders içeriğinde ne kadar süre kaldığı ne sıklıkla ziyaret ettiği izlenebilir.
- Her bir öğrencinin ders içeriğine, forumlara ve ödevlere erişim sıklığı, tarihleri, süresine ait raporlar alınabilir.
- Öğrencinin ders içindeki gezintileri (navigation) raporlanabilir.
- Öğrenciler kendi istatistik bilgilerine ulaşabilirler.

İçerik Geliştirme Araçları

İçerik Paylaşımı / Yeniden Kullanım

- Sistem IMS ve SCORM standartlarındaki içerikleri import / export edebilmektedir.
- Ders malzemeleri bir dersten diğerine aktarılabilmektedir.
- Öğretmenler, sistemdeki diğer öğretmenlerle öğrenme nesneleri havuzu aracılığıyla içerik paylaşabilmektedir.

Özelleştirilebilir Görünüm

- Sistem, derse var sayılan bir şablon atar ve farklı şablon seçeneklerini bünyesinde barındırır.
- Her öğretmen, kendi dersindeki menü yapısını ve menülerin isimlerini değiştirebilir.
- Her öğrenci, nesnelerin yerlerini değiştirerek arayüzü kendine en uygun hale getirebilir.
- Kurumlar, kendi görünümlerini yaratabilir, sisteme kendi logo, alt ve üst bilgilerini girebilirler.

Öğretim Tasarımı Araçları

- Öğretmen öğrenme içeriğini, ders araçlarını ve öğrenme akışını yeniden kullanılabilir olacak şekilde organize edebilir.
- Öğretmen, ders akışını konu, ünite ve ders şeklinde hiyerarşik olarak yapılandırabilir.
- Tasarlanmış bir ders daha sonraki derslerde şablon olarak kullanılabilir.

Standartlara Uygunluk

- SCORM standardı desteklenmektedir.

Donanım / Yazılım

Web Tarayıcısı Uyumluluğu

Aşağıdaki tarayıcılarla uyumlu çalışmaktadır.

- İE
- Safari
- Opera
- Firefox
- Google Chrome

Veri Tabanı Uyumluluğu

- MySQL

Sunucu Uyumluluğu

- Linux
- Unix
- Windows

5. Sonuç ve Değerlendirme

ILIAS öğrenme yönetim sisteminin en güçlü yanı gerek öğretim ortamında kullanılan araçlar gerekse ders içeriğinin oluşturulması sürecinde oldukça modüler bir yapıya sahip olmasıdır. Sınırsız sayıda kullanıcı tipi oluşturulabilir. Yetkiler her bir modül veya araç için her bir kullanıcı bazında ayrı ayrı belirlenebilmektedir.

ILIAS öğrenme yönetim sistemini kullanırken yaşayacağınız en büyük sorun ise Almanca dokümantasyon olacaktır. İngilizce dokümantasyon sınırlıdır.

Sistem SCORM uyumlu olmasına rağmen ders içeriklerinin aktarımı (import) sırasında kullanılan görsellerin bağlantılarında ya da dosyanın kendisinde zaman zaman sorunlar oluşabilmektedir. Bu durumda ders içeriğinde yer alan her bir dosyayı tekrar yerleştirmek gerekmektedir.

6. Kaynaklar

[1] Ozan, Ö. (2008). Öğrenme Yönetim Sistemlerinin (Learnıng Management Systems-LMS) Değerlendirilmesi. XIII. Türkiye'de İnternet Konferansı, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara

[2] Paulsen Flate Morten, Online Education Systems: Discussion and Definition of Terms, http://www.nettskolen.com/forskning/Definition%20of%20Terms.pdf, 10 Haziran 2002 tarihinde ziyaret edilmişitr.

[3] Ozan, Ö. ve Y. Özarslan (2010). eFront Öğrenme Yönetim Sistemi. Akademik Bilişim 2010 Konferansı. Muğla Üniversitesi, Muğla

[4]http://www.ilias.de